

▲ Afrikaanse leeuw (IUCN status: Kwetsbaar) gefotografeerd bij Danska Fall in Zweden. (Erik Hijweege)

New Habitat: Bedreigde dieren gered

Erik Hijweege [fotograaf en kunstenaar; erik@hijweege.com, www.hijweege.com]

Wereldwijd zijn meer en meer diersoorten in gevaar. Volgens de Rode Lijst van de IUCN lopen meer dan 19.000 soorten risico binnen afzienbare tijd uit te sterven. De ijsvlaktes, savannes en regenwouden die van oudsher hun leefgebied vormen, worden steeds meer aangetast door de mens. Op Borneo ben ik persoonlijk getuige geweest van de illegale verwoesting van het regenwoud voor palmolieplantages. Die dramatische aanblik inspireerde mij om de vernieling van natuurlijke biotopen op een creatieve manier onder de aandacht te brengen met mijn fotoproject New Habitat. Het Natuurhistorisch exposeerde van 18 januari tot en met 12 maart 2020 (de originele planning tot en met 22 maart bleek

niet mogelijk vanwege de coronacrisis) de expositie 'Erik Hijweege: New Habitat - bedreigde dieren gered'. Ik schrijf hier over de achtergrond en de fototechniek.

Verplaatsingen

New Habitat benadrukt de noodzaak van een veilige leefomgeving voor bedreigde dieren. Omdat de natuurlijke habitat veelal door de mens is aangetast leek het mij logisch om de oplossing dichtbij huis te zoeken. De bedreigde dieren geef ik allemaal een plek in Europa. Voor ieder dier is een plek gekozen die in ieder geval visueel goed klopt met het typische habitat in hun natuurlijke verspreidingsgebied. Het kruinende ijs tijdens een strenge winter in Hindeloopen vormde een perfect

decor voor de keizerspinguïns. In Zwitserland nam ik bij Klosters de eerste skilift naar boven om verse sneeuw te hebben. Nadat de ijsbeer was geplaatst leek het net de Noordpool. Wistman's Wood is een 2000 jaar oud oerbos in Dartmoor in Engeland. Het bos (ongeveer twee voetbalvelden groot) kan zo doorgaan voor de jungle van Rwanda. Door de oostelijke gorilla er midden in te plaatsen, wordt het plaatje kloppend.

De oplettende kijker ziet dat het geen echte dieren zijn op mijn foto's, maar speelgoedpoppetjes. Die zijn ideaal om mijn boodschap over te brengen: de echte bedreigde dieren hoeven de stress van het verplaatsen niet mee te maken. Bovendien scheelt het heel wat papier-

▲ Grevy's zebra's (IUCN status: Bedreigd) gefotografeerd in de Soesterduinen. (Erik Hijweege)

werk. Dat het concept van New Habitat wellicht minder vergezocht is dan het lijkt, blijkt uit het huidige initiatief van The Australian Rhino Project (www.theaustralianrhinoproject.org). Deze organisatie wil in Australië een 'reservepopulatie' witte neushoorns opzetten, omdat de originele populatie in Afrika dreigt uit te sterven door stroperij.

Techniek

Om de dieren in het juiste perspectief te fotograferen heb ik veel op de grond gelegen. Dit leverde soms grappige reacties op van voorbijgangers. In de Soesterduinen staat een boom die zo uit de Serengeti geplukt lijkt. Om zes uur 's ochtends was ik daar om bij het eerste licht Grevy's zebra's te fotograferen. Dit tot verbazing van de eerste wandelaars die er met hun hond rondliepen.

Voor New Habitat heb ik een negentiende-eeuwse fototechniek gebruikt: het natte collodiumprocedé. Dit proces speelt zich voor een belangrijk deel in de donkere kamer af. Een zwarte plaat aluminium van 50 cm x 37 cm wordt lichtgevoelig gemaakt met zilvernitraat. Deze plaat

wordt vervolgens belicht, ontwikkeld en gefixeerd waarna een tintype ontstaat. In de 19e eeuw trokken fotografen met paard en wagen de wildernis in om landschappen op tintype vast te leggen. De donkere kamer bevond zich in de huifkar. De New Habitat serie is in twee stappen gemaakt. Na de fotografie op de verschil-

lende plekken in Europa is vervolgens in de donkere kamer in mijn studio in Amsterdam de tintype belicht. Hierdoor ontstaat een combinatie van nieuwe en oude technieken. De uiteindelijke tintype levert een beeld op van bijzondere esthetiek en authenticiteit waardoor het idee van de reallocatie wordt versterkt. ◀

▲ In de Soesterduinen vond ik het perfecte decor voor Grevy's zebra's en lag daar dus 's morgens vroeg in het zand. (Erik Hijweege)